

Harm Smit, beleidsmedewerker klimaat en veehouderij, ministerie EL&I

‘Broeikasgassen voor boeren ongrijpbaar’

De veehouderij is een van de agrosectoren waarmee in het convenant Schoon en zuinig afspraken zijn vastgelegd over de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Harm Smit, beleidsmedewerker klimaat en veehouderij bij het ministerie van EL&I, ziet de daling minder hard gaan dan gewild. Wetenschappelijk onderzoek en bewustwording bij boeren moeten zorgen voor een verdere daling.

Harm Smit: ‘De mogelijkheden liggen niet meer voor het oprapen.’

Waar wordt de grootste winst gehaald?

‘De daling van uitstoot van broeikasgassen gaat minder hard dan we zouden willen, maar ten opzichte van 1990 zitten we nog aan de goede kant. Qua emissies per kilogram melk doet Nederland het heel goed ten opzichte van de rest van Europa. We hebben ook een hoogstaande fokkerij en Nederlandse voeradviezen gaan de wereld over. Andere landen hebben wel meer dubbeldoelieren, voor melk en vlees. De grootste winst is de laatste jaren behaald op het gebied van lachgas. Dat komt door het mestbeleid. Met minder mest zijn de opbrengsten toch gelijk gebleven, door meer precisiebemesting en bewustwording bij boeren dat ze zuiniger moeten omspringen

met mineralen. Bij methaan zien we, na een daling in de jaren negentig, weer een kleine toename, vooral doordat het aantal koeien in Nederland wat groeit. Maar die toename wordt vooralsnog gecompenseerd door de afname bij lachgas.’

Hoe probeert u de methaanuitstoot toch naar beneden te krijgen?

‘Om te beginnen met fundamenteel en praktisch onderzoek naar hoe bijvoorbeeld de methaanuitstoot van koeien fysiologisch in elkaar zit en hoe je dat praktisch via aanpassing van het voer kunt verminderen. Daarnaast werken we aan bewustwording bij boeren. De uitstoot van broeikasgassen

is voor hen nog heel ongrijpbaar. Lokaal leveren die gassen geen probleem op, mondiaal wel. Dat maakt het een veel abstracter probleem dan bijvoorbeeld ammoniakuitstoot, waarvan je de gevolgen terug kunt zien in nabijgelegen natuurgebieden. We hopen nu dat onderzoek een indicator van methaanemissie in de melk gaat opleveren. Dan krijgt een melkveehouder via de melk zicht op hoeveel methaan zijn koeien uitstoten, wat hem een idee kan geven van voereffecten. Je kunt twee slagen ineen maken met monovergisting van mest, dus zonder toevoeging van andere producten. De methaan die je wint uit mest verdwijnt dan niet in de lucht maar wordt een duurzame energiebron. Dat biogas kun je weer in je eigen bedrijf gebruiken in plaats van aardgas, waarmee je flink kunt besparen op het gebruik van fossiele energie.’

Hoe kan de uitstoot van lachgas verder omlaag?

‘In de praktijk wordt onderzoek gedaan naar nog minder bemesting met stikstof. Maar de mogelijkheden liggen niet voor het oprapen. Misschien is er nog wel een forse slag te maken door nitrificatieremmers toe te voegen aan kunstmest, waardoor de voedingsstoffen langzamer vrijkomen in de bodem. In Nieuw-Zeeland, waar de landbouw naar verhouding veel meer broeikasgassen uitstoot dan in Nederland, wordt dat al gebruikt. We zijn benieuwd wat het daar oplevert.’

Is vrijwillige medewerking waar het convenant op is gebaseerd nog steeds voldoende?

‘Ik zie voorlopig geen verplichtingen vanuit de overheid komen. De zuivelsector wil zelf toe naar een duurzame zuivelsector die in 2020 dertig procent minder uitstoot ten opzichte van 1990 én honderd procent energieneutraal is. Terwijl het nieuwe kabinet de doelstelling van vermindering voor Nederland al heeft afgezwakt naar min twintig procent. Die dertig procent reductie in de zuivelsector is ook haalbaar. Bijzonder is dat door de sector doelstellingen private kwaliteitssystemen dwingend zouden kunnen gaan worden.’